

Evrenin Dokusu**Uzay, zaman ve gerçekliğin dokusu**

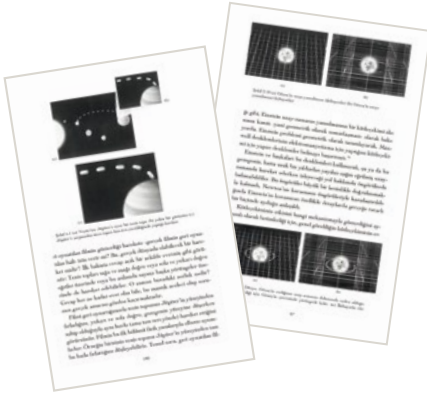
Brian Greene

Çeviri: Murat Alev

TÜBİTAK Popüler Bilim Yayınları, 2011, 2012

Bilim insanlarının, yazarların ve düşünürlerin hayal gücünü yüzyıllardır esir alan uzay ve zaman, gerçekliği yani evrenin en temel dokusunu oluşturur. Tüm varlığımız uzayın belirli bir bölümünde ve belirli bir zaman diliminde gerçekleşir. Fakat bilim hâlâ uzayın ve zamanın aslında ne olduğunu çözebilmiş değil. *Evrenin Dokusu*'nda Brian Greene, tutkuyla yürütülen bu üç yüzyıllık bilimsel serüveni anlatarak, evrenin doğası hakkında basit ama derin soruların yanıtlarını ya da bu yanıtlara ilişkin ipuçlarını arıyor.

Evrenin Dokusu esas olarak çok az bilim eğitimi almış ya da hiç almamış, ama evrenin işleyişini anlamaya duyduğu istek sayesinde birçok karmaşık kavramla uğraşma cesareti bulan okuyuculara yönelik. Temel bilimsel fikirlerden uzaklaşmadan, matematiksel ayrıntılar yerine benzetmeler, öyküler ve şekiller kullanmayı tercih eden Greene kitabını, zorlu bölümlerde okuyucuyu önceden uyararak daha karmaşık konuların ele alındığı bölümlerin atlanabileceği ya da bölümün kısa özetinin okunabileceği şekilde tasarlamış.

Görelilik ve kuantum mekaniği, Bell teoremi, geciktirilmiş seçim deneyleri, kuantum ölçümü, ivmelendirilmiş genişleme, gelecek kuşak parçacık hızlandırıcılarda kara delik oluştu-
rulması olasılığı, solucan deliklerinden oluşan düşsel zaman makineleri kitapta ele alınan konulardan. Okuyucuların, büyük umutlarla başlayıp çeşitli nedenlerle gerçekleşememiş, tartışmalı bazı konuları da öğrenebileceği *Evrenin Dokusu*'nda havada kalan konularla ilgili farklı bakış açılarına ana metinde yer veriliyor. Ayı-

ca notlar bölümünde, özellikle ilgili okuyucular için konulara ilişkin tamamlayıcı açıklamalar ve dikkat edilmesi gereken noktalar ele alınıyor; matematiğe ilgi duyan okurlar için notlar bölümünde ana metni tamamlayan kısa, matematiksel açıklamalar bulunuyor. Kitabın arkasında yer alan kısa sözlük ise bazı bilimsel terimler için bir başvuru kaynağı niteliğinde.

Tüm kitap boyunca bilimsel serüvenleri ve tarihsel gelişimleri takip edilen ve yanıtlarına dair ipuçları aranan sorulardan bazıları: Uzay ve zamanın gerçek fiziksel varlıkları var mı, yoksa yalnızca fikirden mi ibaretler? Eğer gerçekler-

se “temel yapı”lar mı, yoksa daha da temel bileşenlerden mi oluşuyorlar? Uzayın boş olması ne anlama geliyor? Zamanın bir başlangıcı var mı? Ortak deneyimlerimizin de gösterdiği gibi, zaman mutlaka geçmişten geleceğe doğru mu akar? Uzay ve zaman üzerinde etki oluşturabilir miyiz? Bu yolculuk okuyucuyu tekrar tekrar konuyla yakından ilişkili, kapsayıcı olduğu kadar anlaşılması zor bir soruya götürüyor:

Gerçeklik nedir?

Brian Greene'in TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan çıkan iki kitabı daha var: *Evrenin Zarafeti* (2008) ve *Saklı Gerçeklik* (2013)

